

גבעת-חיים

25 ✓
10/6-2

עלון פנימי

19 באוקטובר 1973

הקיבוץ המאוחד

יום ו' כ"ג תשרי תשל"ד

חיים מזרז"ל

חיים נולד בגבעת-חיים ב-2 בפברואר 1943 לצפורה וזאב מזורביץ. זאב נהרג בחאונח עבודה וחיים אז רק בן 14, האח הגדול לשני אחים ואחות קטנים.
חיים, ככל ילדי המשק, גדל והתחנך בגן ובבית-הספר וסיים את לימודיו בשנת 1961. התקבל לחברות במשק ויחד עם בני כיתחו יצא לשנה שלישית מוקדמת ביד-חנה.
בשנת 1962 התגייס חיים לצה"ל ושרת בשירותן בשירות הסדיר וגם במילואים. רחל וחיים נישאו ב-1967 והקימו את ביתם במשקנו. נולדו להם גליה וליאור. בשנות עבודתו במשק השתלב חיים בעבודה בקואופרטיב עמק-חפר. נקרא בין הראשונים מיד עם פרוץ הקרבות בסיני.
חיים נפצע אנושות במלחמה ונפטר בביתה"ח הדסה בשבת, י"ז תשרי תשל"ד, 13 באוקטובר 1973. יהא זכרו ברוך.
בצער ויגון עמוקים מרכינים את ראשינו על אבדן חיים צעירים אלה.

חיים בן כיחחנר

מפיתח שלנו היה חיים הילד החזק, הספורטאי, ועיניהם של כל הכנים היו נשואות אליו. זריז כמו שד. במשחק ההקפות היה הנצחון תמיד בידי הקבוצה של חיים. הוא היה הילד שרצו ביקרו. זוכרים כמה רחוק ידע לזרוק כדור הוקי? אלה היו השנים של המשחק ושל הספורט. מהיר חנועה ומהיר חימה. בשנים שאחר כך גבר בו חוש ההומור. מין חוש הומור שוכבני. הספורט תפס מקום חשוב וחיים שיחק כדורגל מגיל צעיר. כשהיינו בכיתה ג' אמר לו פעם המורה: "נראה אם חוכל להתחרות אתי בריצה בתוך שדה קוצים". כולנו עמדנו וצפינו בחחרות והם זינקו שניהם בשעטת קדימה. חיים הגיע ראשון, כולו דקור ושרוט. עכשיו היחה הערצתנו שלמה. הוא ניצח.
בשבת לקח אותנו אבא של חיים לטיולים. הוא זכור לנו מאד, אבא נהג. כל ילד רצה שיהיה לו אבא נהג והידיעה על מותו של אביו היחה לנו מחלומה אכזרית. זה היה טבעי שחיים בחד לו את מקצוע הנהגות כאביו. עברו שנים. כולנו חזרנו מהצבא. הקמנו משפחה ובאו הילדים לעולם. גם חיים נעשה בעל משפחה ואב לילדים. הילד הספורטאי והשוכבני היה לבעל ראב מסור ואוהב.
מה קשה להספיד בן מהמחזור ואין בפינו מילוח ניהומים לצפורה לרחל ולכל המשפחה. יחד עמחם בוכים אתו על חיים, בן מחזורנו, כי איננו.

י מ י ה מ ל ח מ ה

בליל שבת - 10, 12. ההכנסנו בחדר העיון של בית שרה כדי לשמוע את בן-אהרן שסיכם את השבוע הראשון של המלחמה. הוא תיאר את היומיות הראשונים של הקרבות בהם קומץ קטן של גיבורים הצילו את המצב. ב. א. עמד על השינוי הקיצוני שחל בחזיתות עם גמר הגיוס של צה"ל. הוא תיאר את הכמויות העצומות של כלי הנשק שהפעיל האויב בקרבות. הסורים התקיפו במספר טנקים שהיה גדול ממספר הטנקים שעמדו לרשות מונטגומרי באל-אלמיין במלחמת העולם השני ולמצרים יוחר טנקים בחזית מאשר למרשל ג'וקוב בכיבוש בולין בסיום מלחמת העולם השנייה. לדעתו של בן-אהרן אין סיכוי שמלחמה זו תהיה קצרה ואין סיכוי להפסקת אש כל עוד המעצמות הגדולות לא מאוחדות ואינן מסוגלות להגיע להסכם בשאלה זו. לפנינו כנראה מלחמת החשה ממושכת ועלינו להתאים את עצמנו לאפשרות הזאת.

ב ש ב ת - הגיעה הידיעה המדהימה על פטירתו מפצעין של חיים מזור ז"ל. חיים התגייס בין הראשונים. הגיע באותו יום לחזית ההעלה ונפצע קשה לאחר כמה שעות של קרבות מרים. חמישה ימים פירפד חיים בכיה החולים הדסה בין החיים והמורת ובשבת ה-13 באוקטובר נפטר. קבורתו היתה בטקס צבאי בחלקה הצבאית של בית הקברות בירושלים. זאת היא קבורה זמנית ותהיה אפשרות להעבירו לבית הקברות שלנו אחרי המלחמה. אבל כבוד ירד על המשק. לבנו וכל מחשבתנו עם בני המשפחה.

ב מ ו צ א י ש ב ת התקיימה אסיפת חירום שניה, אריה פסקי הודיע על האפלה מוחלטת במשק, על "כיתת כוננות" ועל צוות כיבוי אש שהן ככוננות מחמדת, על הגברת שמירה הלילה, על ההכרה בחסכון דלק ובשימוש ברכב, על קווי טלפון נוספים כדי לאפשר מסירת אינפורמציה ועל סגירת בריכת השחיה שמימיה ישמשו כרזרבה לבעלי חיים ויתר הצרכים במשק. הונזו מונה כמפקח על המקלטים וחנן כהן מפקח על ביצוע ההאפלה. עדה בארי הודיעה על איסור נסיעות מחוץ למשק בלי נטילת רשות מראש. בהמשך הודיעה עדה על שינוי בנוהגי אבלות (רק בימי המלחמה) לפיהם תהיה הטלוויזיה בחדר האוכל פתוחה לחדשות אבל לא לשידורי בידור. עדה הודיעה גם על מבצע התרמה של חברים - מלווה מרצון - שכבר החלה ביוזמתם של חברים. הכסף ידוכז אצל ושל-כל החברים המעוניינים יפנו ישר אליו. במקביל לזה מארגנים הילדים מבצע דומה בחברתם.

ב י ו ס א' אחרי האזעקה שהיתה בשבת בצהריים נתפרסמו גם בלוח המודעות הסיסמאות כפי שמודיעים אותן ברדיו והן: "נחש צפע" - אזעקה ארצית - "דרך ארץ" - אזעקה איזורית, "שרב כבד" אות ארבעה ארצי - "נהג זהיר" - אות ארבעה איזורי.

ו ע ד ת ה ק ש ר - פעילה בימים אלה במלוא הקיסוד. חברי הועדה הכינו כ-150 חבילות למגוייסיים. הקושי היה בהשגת הכתובות של כל חיילינו. רבים מהם החליפו את מקומם ואח כחובתם פעמים אחדות תוך ימים מעטים. קבענו לעצמנו כשיטה להכין את החבילות ואחרי זה להודיע למשפחות שישלחו אותן לפי הכתובת שבידיהן. כמובן שמשפחות רבות הוסיפו משלהם לחבילה. כמעט כל החבילות כבר נשלחו ואנו מחכונינים למשלוח נוסף.

לבני הבנים ששירתו בשירות סדיר היה מקובל לשלוח חבילה אחת בחודש. כימי מלחמה הצרכים הם אחרים כמובן ובישיבת הועדה הוחלט להכין את המשלוח השני שישלח כעבור שבועיים ואולי עוד לפני זה. רוב רובם של המגוייסיים מגיעים בינתיים גם לביקורים קצרים הביתה. כל הנ"ל נמסר לנו על ידי שרה יבנין המרכזת הנמרצת של ועדת הקשר שאמרה: "המלחמה באה לנו כהפתעה ולא היה לנו מלאי מספיק בשביל מקרה כזה. אין לנו שום בעיות חקציביות אבל ישנן בעיות מה ניתן לקנות וכיצד ניתן להוביל סחורה הביתה. מצידנו נעשה הכל להרכיב את תוכנו של החבילות לפי רצונם של החברים המגוייסיים".

ב ל ו ה המודעות מצאנו, בין המודעות הרבות לשעה חירום, גם פנייה למשפחות לשלוח לחיילים בחזיתות בגדים חמים וכוונת היתר - סודיים, גרביים וכובעי צמר. משתמע מכך שאם המלחמה תימשך יהיה עלינו ועל חיילינו להתכונן לחורף.

עם פרוץ המלחמה היה הכרח בהתארגנות מחדש של המפעל. כבר נזכר שבמקום 3 משמרות אנו עובדים במשמרת אחת. בייצור עובדים במה"כ כ-60 פועלים וזה כולל את כל המחלקות. לחלק מן העובדים השכירים ניתן חופש (בחשלום) כך שיהיו שינוי מהותי במצב.

1. המיגבלות העיקריות הן שלש: 1. מחסור חמור בחומרי אריזה.
  2. מחסור בכוח אדם מקצועי. 3. הקשיים בהובלות.
- אשר למחסור בכוח אדם המקצועי פנינו למוסדות המוסמכים וביקשנו את שיחרורם של כ-3-4 בעלי מקצוע, אבל עד כה לא נענינו. בכל זאת מקוים אנו שנוכל במשך הזמן להתגבר על המחסור בכוח אדם וגם על המחסור בחומרי אריזה. אשר לחומרי אריזה המצב משתפר כבר עתה ואנו מקבלים את המינימום פחות או יותר. החל מהשבוע הבא נשלח חוצרת במרוכז לשוק המקומי וגם לנמל כבר העברנו כמויות ניכרות של חוצרת לייצוא. על מנת לעמוד מבחינה כלכלית כחנאים הקשים של מצב המלחמה הכרחי שעניני השידוק יהיו מופעלים בצורה אופטימלית. הצלחה מסויימת יש למחלקת הברוטניה אשר היא הספקית הבלעדית לקנטינות שקם. אנו מנהלים עתה מו"מ על אספקת בוטנים לצה"ל. בינתיים התחלנו גם לקבל כמויות קטנות של פרי הדר - בררה - אבל לעת עתה אין כמויות רציניות.

נמסר ע"י יצחק המאירי

כלי מת

מ-20 עובדים ויותר נשארו בלימת כעת רק 5-6 עובדים ומהם 2 בחורים בלבד. למרות הצימצום חזה הצלחנו לגמור הזמנות קודמות ועוסקים אפילו בהזמנות חדשות. נוסף לזה עושים מיני תיקונים ושיפוצים של בית המלאכה שלנו. גם במעבדה ממשיכים בעבודות רגילות. בין היתר מבצעים אנו במעבדה נסיונות עבור חיל האוויר. שלוש מיגבלות מקשות עלינו: מחסור בכוח אדם מקצועי, מחסור בחומרי גלם וכעיות הובלה. לכן הצטמצמה העבודה. למתנדבים ולילדי ביה"ס, שהיו עוסקים בלימת אין עתה מה לעשות במפעל.

מסרה רחל נהרי

בתקלאות

כ ו ח - א ד ס. כל הנסיונות שלנו להחזיר למשק חברים חיוניים ביותר לא הצליחו. לדעתנו המוסד המוסמך לכך "מל"ח" ("משק מלחמה חירום") לא פתר אה בעילת כוח-האדם של המשק החקלאי.

ר פ ת - אין שינויים מהותיים במצב הרפת. כסקירה על הרפת ביומן לפני שבוע חסר שמו של ג ב י. בין העובדים הקבועים הרפת, החלב נשלח עכשיו יום יום וגם האספקה מגיעה בלי בעיות. קורה ואחד המגוייסים בא לביקור והוא נרדם לעבודה ברפת והדבר מקל מאד על המצב הכללי.

ה ו ד י ה. גם בה לא חלו שינויים מהותיים בשבוע השני של המלחמה. על בעיות ההזרעה מהגברים בעזרתו של בנימים פרנק. נזק ניכר נגרם להודיה על ידי ההאפלה המוחלטת בה. בשל כך הצטמצמה מאד ההטלה. לבעיה זאת אין פתרון.

כ ו ח נ ה. אנו נמצאים בשיא העונה בכוחנה וקוטפים בשתי קטפות גדולות. אחת מופעלת על ידי צ ב י א ג מ י והאחרת על ידי רמי פורת. עזרה רצינית קיבלנו מא ל ן, המתנדב, שחזר אלינו אחרי שנתיים וחזר לעבודתו בכוחנה. בכלל יש לציין לשבח את עבודתם המסורה של המתנדבים שרובם עוסקים בהידוק הכוחנה בהנהלתו של שמאי. א ר נ ן ד ו ר עובד על המכסחת. כסיכום, המצב תקין ויותר ממחציתו של השטח נסתיימה בו העבודה. אם לא יקדים הגשם יהיה הענף בסדר.

מ ט ע י ס ו פ ר ד ס. כל הקטיפים כנשירים נסתיימו. במטעי האבוקדו יש לפעמים עוד קטיף מצומצם. בפרדסים קוטפים כעת לימונים וקלמנטינות לשוק המקומי. רוב העבודה מחבצעת שוב על ידי חברי הגרעין ומתנדבים.

מסר יואל קציר

האפלה לשם מה

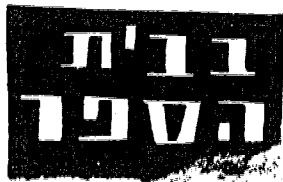
רבים שואלים זאת והחשובה כמובן רק לרשויות הכסחוניות. עלינו לבצע את המוטל עלינו. מרבית החברים קיבלו את הדין ומשתדלים. כמו חמיד יש פורצי גדר - לא רבים. אבל כל עוד קיימות ההוראות והן חמורות מאד, אין לנו ברירה ונמשיך ל"נדנד"...

כדאי לציין, שדוקא ההאפלה הפרטית, כולל כחי ילדים, כוצעה ממש בבזק! כמוסדות ציבוריים כוצעה רק חלקית, אבל המלאכה הושלמה גם בהם ויהיה די קשה למצוא את ג.ח. מלמעלה. נקורה...

ח.כ.

ביח-הספר "חוף הכרמל"

נעור דיון כמעגן-מיכאל עם הנהלת ביח-הספר המשותף בהשתתפות נציגי המשקים על המשקלימודים. הועלתה הצעה שכל שנחון ילמד יומיים בשבוע.

נבדקו בעיות בטחון, בטיחות ועבודה. כמעגן-מיכאל אין מקומות במקלטים לילדים נוספים ולכן הם אינם יכולים לקחת על עצמם סיכון בשלב זה. נוסף על כך, ברוב המשקים נוסאים ילדי שכבת הנעורים בעול הענפים ואין כל אפשרות לשחררם מהעבודה.

סוכם שנשבוע הקרוב לא יהיו לימודים ולאחר מכן יחודש הדיון בנושא זה. הגישה הכללית הייתה שיש להחזיר את התלמידים למסלול לימודים בהקדם האפשרי.

מסרה עדה

ל ה ש ו מ ת ל ב כ ס. אנו נוחנים בזה מספר הנחיות למשלוח דואר בהתאם לדרישות משרד החקשורת ובהתאם לשעות העבודה בדואר חדרה:

1. שעות קבלת הדואר: הבילוח עד שעה 9.00 - אפשר להשאיר ליד דלת הדואר או על החלון. מכחבים עד שעה 12.00 לחיבת דואר יוצא.
2. יש להקפיד שמשקל החבילות לא יעלה על 3 ק"ג.
3. אין להכניס בחבילות דברי אוכל שיכולים להתקלקל, כמו פירות, עוגות גבינה וכדומה.

כמו כן, חברים המעוניינים באגרות אויר או גלויות מתבקשים לעשות זאת באמצעות פתק בתא דואר יוצא.

העבודה בדואר רבה מאד בימים אלה ונעשים מאמצים שהכל יתבצע בזמן החלוקת הדואר הנכנס בשעה מוקדמת.

בחודה - עובדות הדואר

אח
קטן
גיוס
ים
במלחמת
מלחמת
סקת

יים
מרים.
בר
בורה
שק.

סת
הלילה,
פורמזיה
זו מונה
סיעות
בימי

חברים.
ילדים

ת
יזורית,

לירח
ואח
ורי
זו

ר
ים

לנו
כיתה.

לוח
שאר

נזכר
כשה"כ
שכירים

יקשנו
בכל זאת
גם על
ענה
נשלח
וא.
יהיו
הספקית
החלנו

סיפורו של אפרים הפצוע

ש: ממתי אתה בשירות סדיר?

ח: הייתי צריך לסיים את השירות בעוד זמן קצר ולעבור לשירות קבע כפי שהתפקיד שלי מחייב. אני מקוה לחזור בקרוב הביתה.

ש: ממתי אתה על יד התעלה?

ח: בגיזרת התעלה אני נמצא למעשה כמעט כל זמן השירות שלי להוציא פרקים מסויימים בהם הייתי בהשתלמויות ובקורסים של צה"ל.

ש: בשבת יום הכיפורים, מתי התחילה החקפת המצרים?

ח: בכל אמצעי התיקשורת הודיעונו על בואה של ההתקפה והם דייקו להפליא. בשעה 2.00 בצהריים החלה "החגיגה הגדולה". ארטיילריה כבדה מאד, מטוסים, והפלישה של החיילים מן העבר המערבי של התעלה החלה לזרום אל הצד המזרחי. המצרים נהנו מחיפוי של טילים נגד טנקים, טילים שהפכו לציודו האישי כמעט של כל חייל מצרי.

ש: מתי נפצעה ואיך?

ח: בסביבות 3.30 נפגענו בפעם הראשונה על ידי טיל. אז היה לי מזל וקיבלתי רק רסיסים בחזה ורסיס אחד רציני יותר ברגל, שגרם לי לשבר בקרסול הרגל השמאלית. אח כל זה אני כמובן יודע רק עכשיו. אז לא ידעתי שיש לי שבר ברגל. על ידי נפצע איש צוות השני שלי אף הוא מרסיסים. חבשו אותי והיות וחטנק היה עדיין כשיר לפעולה המשכנו להלחם. המגמה הייתה לעצור אותם בכל מחיר. נפגענו פעמים מספר מכל מיני כלים מבלי לדעת מה הם. אך המכונה שלנו, הנהדרת הזאת, המשיכה להמטיר אש חופה ולגרום נזק רב לכוח האויב. רק בסביבות השעה 4.30 בגד בנו המזל.

נשלחתי אז על ידי המ"פ לנסות ולחפש ניצולים באחד הכלים שלנו שנפגע. לצערי, בהגיעי למקום כבר לא היה אח מי להציל. בפנותי חזרה היחה מכה חזקה וכחוצאה ממנה נפגענו חזק מאד ואז נאלצנו לעזוב את הכלי שלנו.

השכח וההלל לאלה שפינו את הנפגעים. פשוט אין בפי מילים להודות לאותם חובשים ורופאים הניצבים על יד הקרו הקידמי. הם הגישו לנו עזרה ביעילות פנטסטית ובמסירות ללא גבול את הטיפול הראשוני. המשך הטיפול היה בדרך ה"צהליח" המקובלת. זה כמו מכונה מאומנת בצורה מושלמת כשהכל מחבצע דרך הקרקע והאוויר אל בית החולים אשר באיזור חל-אביב. שוב עלי להדגיש שזהו דבר שקשה מאד להסביר אותו במילים, אך כל הנושא של הטיפול בנפגעים מיד בקרו הראשון ובהמשך בבית-החולים הוא פשוט פנטסטי. כל העולם דואג לך. כל אחות נכנסת אליך חמיד עם חיוך על השפתיים ועם מילה טובה, חמיד מוכנה להביא לך משהו שאולי חסר. אין להתעלם לרבע כי גם אותם הרופאים ואחיות שנותנים את הטיפול הנהדר הזה גם הם קרובים לקרו הראשון ונמצאים שם בשעת הקרבות וטבעי שגם להם יש דואגים, אבל הדבר כלל לא מורגש כשהם עושים בשקט את עבודתם.

ש: מה הרגשת הפצועים והערכתם את מצב המלחמה?

ח: הרגשת הפצועים היא קשה ולאוו דווקא מפני הסבל הגופני. דאגתם היא לחבריהם אשר נמצאים עדיין בקרב. אמנם התמונה משתפרת מרגע לרגע אך המלחמה נמשכת. גם אני דואג לחברי המשק הרבים שבמלחמה. הייתי רוצה שתהיה זאת המלחמה האחרונה. הלוואי ולא נצטרך לבכות נופלים בשדה המערכה. שילמנו כבר מחיר יקר מאד עם נפול הקורבן הראשון שלנו. הלוואי ויפסח על ביתנו ולא נשלם יוחר מהמחיר היקר כל כך אשר שילמנו השבוע.

ש: מה ברצונך להוסיף ולמסור לחברים במשק?

ח: קיימת נקודה שהייתי רוצה לציין וזה דאגת האנשים פה לחיילים הפצועים. זאת אולי חוייה אשר אין להגדיר אותה במילים. יש ברשותי אוסף של מכתבי ילדים, שאפילו איני מכיר אותם ובשורותיהם כל הברכות אשר רק קיימות. תבילות השי שלהם מגיעות אלינו מספר פעמים ביום ולפעמים בצורה מופרזת. הארון ליד המיטה מלא מזה והצרה היא שאתה לא יכול לחלק לשאר החברה כאן כי אצל כולם הארונות מלאים כל טוב. טובי האמנים באים להופיע אצלנו כדי להרים את המוראל. אני חי בתקוה להתראות בקרוב עם כל הבית.

אפרים

ראיון עם דוד המתנדב

נמצא אתנו מספר ניכר של מתנדבים, בחורים ובחורות, יהודים ולא יהודים והם חשובים לנו היום יותר מאי-פעם. הרי כמעט כל בחור צעיר שרואים אותו במחנה, בחדר-האוכל, ב"ד"ה - הוא או חבר הגרעין או מתנדב. אלה מביניהם העובדים בענפיהם זמן ממושך, מחליפים עתה חברים אחראיים בעבודה - בהשקאה, בקטיף כותנה, בהזרעה בהודיה, ברפח ועוד.

מה הרגשתם, מה מידת ההזדהות שלהם אתנו, האם הם חוששים מסכנה?

נפגשנו לשיחה עם סדרן העבודה של המתנדבים, בחור יהודי אנגלי הנמצא כאן כ-7 חודשים והוא מספר: ישנם כאן כעה כ-60 מתנדבים, יותר מאשר בדרך כלל בעונה זו שהיא עונת ביניים - בה עוזבים הסטודנטים למיניהם ונופשי קיץ, ועדיין לא הגיעו חקבונות המאורגנות ומחפשי השמש של החורף. גם העבודה בעונה זו בדרך כלל אינה רבה - נגמרו קטיפי הקיץ ועדיין לא התחילו קטיפי החורף.

רבים מהמתנדבים קי ר קריאה נרגשות מהבית לשוב מיד. החשובה הסטנדרטית: "מה, עכשיו? דווקא עכשיו צריכים אותנו". רק 3 נסעו השבוע - בערך בזמן בו חשבו לעזוב, לקראת תחילת שנת הלימודים. הקונסוליה הדנית יעצה לאזרחיה לעזוב את ישראל - הדנים פה סירבו. ואם אחדים יעזבו בקרוב הרי זה לא בגלל המלחמה, אלא ל מ ר ת המלחמה.

מאז פרוץ הקרבות הגיעו אלינו 12 מתנדבים חדשים, ביניהם כאלה שהיו פעם פה והקדימו את בואם מחו"ל - ישראל קטפה הכותנה. שני מתנדבים עובדים על קטפות, משמרת מוארכה עד מאו, וזה דבר חיוני ביותר בענף "צעיר" זה שכל עובדיו בשדה, ללא יוצא מן הכלל, גויסו. אותו דבר בהודיה, בעיקר בעבודת הלילה הקשה של הזרעה; אותו הדבר ברפת. בכל מקום עובדים יותר שעות, ביתר רצינות, ביתר התמסרות, אפילו בכלים. נמשכים גם הקטיפים בפרדס - קלמנטינות ולימונים, בעיקר בעזרת הבנות.

ש. מה ההרגשה אצלכם בימים קשים אלה? איך זה משפיע על תנאי החיים?

ת. יש לנו האפלה בחדרים וגם סידרנו חורנות שמירה של שעתים במשך הלילה למקרה של אזעקה. יש לנו פטיפון ועושים קצת מוזיקה. טוב היה להעשיר את מלאי החקליטים שאנו מקבלים אותם בעיקר מן הגרעין. הרגשתי בדידות? לאור דווקא. תמיד היה טוב לו היה יותר קשר עם החברים, אבל עכשיו בוודאי קשה ליצור אותו. ישנם דברים מוזרים שלא שייכים דווקא למלחמה: מתנדבים עובדים עם חברים יחד בענפים - כשפוגשים אותם אחרי העבודה, פתאום לא מכירים אותם, לא אומרים שלום ולעתים אף לא מחזירים שלום. זה כואב, מלחמה או לא מלחמה. לגבי אינפורמציה מספיקים אמצעי התקשורת - אין צורך ואף אין רצון לשמוע הסברה נוספת. להיפך, רצוי היה לדאוג לקצת בילוי על מנת להתרחק מעט מן המאורעות. המוראל גבוה מאד.

המתנדבים מעריצים את הישראלים וכועסים על יחסו של העולם על ישראל. חבינו כי אין כל זהות בין יחס הממשלה ויחס העמים. אני מאנגליה ואני יודע כי "האיש ברחוב" הוא בעד ישראל. מבחינה אישית יש לנו כאן הרגשה בטחון מלאה - איש איננו מעלה על הדעה כי נשקפת לו סכנה. ישנן אולי כמה בנות המרגישות שנקלעו למצב מלחמה בעל כרחן. אלה העוזבנה בקרוב. אין עכשיו כל קושי לעזוב את הארץ. רוב רובם של המתנדבים יחכו "עד שיחזרו" - משמע, הבחורים שלנו.

כולנו אסירי חודה למתנדבים על עזרתם לנו, תמיד ועכשיו לא כלשכן. אלא מה? עלינו למצוא את הדרך לתת להם להבין זאת וגם להרגיש זאת.

מסרה לילי

להלן אחד מהמכתבים הרבים שחברים קיבלו מחו"ל.

10.5. ברן

לפניה ויעקב היקרים שלום!

--- אתם חסרים לי וכן חסרה לי ישראל אליה אני מחגעגעת. לא עובר יום מבלי שאזכיר אתכם. אמנם שוייצריה היא ארץ מולדתי, אבל ליבי אחכם. ---

אלהים אדירים! אסור שזה אמת! הו לא, בבקשה לא! כרגע הודיעו ברדיו, באמצע תוכנית אחרת, שאצלכם פרצה מלחמה! אינני מסוגלת לחשוב בצלילות מרוב פחד וכאב. יקירי - אני מיואשת ויודעת שאני חסרת אונים. אני יכולה רק לקוות ולהתפלל. שרק לא יקרה לכם דבר, ואני לא יחד אתכם.

ישראל האהובה עלי, האין כוח בעולם להבטיח לך שלום ושלווה? עד מתי תסבלי? פניה ויעקב, מרוב דמעות אינני מסוגלת לכחוב. המצב מכאיב לי מאד.

בשעה 18.00 יודיעו פרטים. אולי כל ההודעה היתה מוגזמת, סנסציה. עד כה הודיעו על צבאות סוריה ומצרים שהחקיפו בגולן ובסואץ. לא האמנתי שהערבים יעזו עוד פעם. למדתי אצלכם, בישראל, שאסור לשנוא, אבל עכשיו אני שונאת כפי שלא חשבתי שאפשר כך לשנוא. אין בי גדולתהם! אני שונאת את כל העולם שנותן שיהיה עליכם תמיד ללחום מחדש על קיומכם, על חייכם, על מולדתכם. אני שונאת את שוייצריה עם הבטחון העצמי ושביעות הרצון שלה.

אחרי השעה ה-18.00 הודיעו על קרבות כבדים. יחידות מצריות עברו את התעלה. יחידות סוריות מחקדמות בחוף הגולן. קרבות ארוך קשים בשתי החזיתות. אני שואלת את עצמי -

למה סקו הערבים במלחמתם, הם לא ישיגו נצחון. לישראל היתה זאת הפתעה אבל לא בלתי צפויה. אשר להודעות הנצחון המצריות צריך להתיחס אליהן בזהירות. מעשה אופייני לערבים להחקיף דווקא ביום הכיפורים.

פניה ויעקב יקירי, כל הלילה שמעתי חדשות וגם במשך כל יום ראשון. אני חולה לדעת איך זה נראה אצלכם. אינני מסוגלת לכתוב יותר. יקירי, בכל ליבי ורגשותי אני אתכם.

ר ז ל י

מה אתה יודע על סוריה?

רפובליקה.
שטחה: 182,680 קמ"ר.
אוכלוסייתה: 5,500,000 נ'.
הבירה: דמשק - 510,000 ת'.
גבולותיה: בצפון עם טורקיה. במזרח - עם עירק, בדרום עם - ירדן, במערב - עם ישראל ולבנון. אורך חופיה - 152 ק"מ.
הדגל: שלשה פסים מאוזנים ירוק-לבן-שחור, ועל הפס הלבן שלושה כוכבים מחומשים אדומים.
המטבע: לירה סוריה.
דח המדינה: המוסלמים מונים 80% מהאוכלוסייה, (69% סונים, 11% שיעים), דרוזים 3,1%, נוצרים 15,1%.
לדח האיטלם - מעמד בכורה מטעם החוק.

פני הארץ

מכל גבולותיה היבשתיים של סוריה, רק הגבול עם תורכיה, הנמשך למרגלות הרי אנטוליה הוא גבול טבעי. הגבול עם לבנון הוא חוואי מדיני שהותווה במגמה יחידה - ליצור מדינה לבנונית עם רוב אוכלוסין נוצרי. הגבולות עם עירק וירדן נמשכים לרוב אף-כך במדבר-ישימון ריק מאוד ולפיכך ניתן היה להתוותם בקרים ישרים כסדרגל, לנוחיות מצידני-המפות.

יהודי סוריה

מרוכזים בעיקר בשתי קהילות - בחלב ובדמשק. שתי קהילות עתיקות-יומין. בחלב ניצב בית-כנסת עתיק שלפי המסורת, נבנה על ידי יואב בן-צרויה. שר צבאו של דוד אשר כבש את הארץ וסיפחה לממלכת דוד. כיום נרדפים יהודי סוריה בזעף על ידי הממשלה, שאסרה עליהם כל פעולה אירגונית וחינוכית עצמאית, ושנואים על האוכלוסייה המוסתת, שערכה בהם פרעות מפעם לפעם. פעילות ציונית ועליה ארצה כמוה כבגידה והעונש עליהם חמור. מאז יוני 1967 הוטלו על יהודי סוריה חנאי גיטו חמורים ובלתי אנושיים. ישראל חובעת מהאומות המאוחדות להתערב למען שיפור מצבם.

הערות המערכת

1. בשעה פרוץ המלחמה היה במערכת עלון מוכן לחג הסוכות ובו דשימות רבות בכל שטחי החברה והמשק. כל המאמרים האלה נגנזו כי התעניינות הקוראים מ דוכזת כעת בקרבות ובשאלות מצב החירום ועם הכותבים הסליחה.
2. החברים השולחים חבילות לחיילים מתבקשים להוסיף לחבילה את עלון המשק. המגוייטים שלנו מצפים לא רק לממתקים כי אם גם לשמוע על הנעשה בבית.

לידיעה חיילינו

מספרי הטלפון של המשק:

1. פועלים 24 שעות ביממה -
2 - 44 - 42
2 - 44 - 43
2 - 49 - 74

2. רק בשעות היום -

- גח
2 - 38 - 93
2 - 38 - 94
לימח
2 - 30 - 96
משיחור של אלי בן משה
3 - 89 - 30
3. רק בשעות הערב:
אשר גולן
2 - 45 - 17

שיבוץ מחדש למקלטים

לאחר בדיקה מהודשת של הנושא נעשו סידורים לשכץ חברים מבוגרים שאינם יכולים להגיע לבית שרת, למקלטים הקרובים לביתם. לחברים אלה המסר הודעה לאיזה מקלט הם משוכצים ע"י פתק בתא הדואר. בחדר האוכל תחלה מפה המגורים עם סימון המקלטים לפי מספרים.

שובת **שבת** *שבת*